

कार्यालय:
थाहा नगरपालिका-७
शिखरकोठ, मकवानपुर
सम्पर्क नं.
९८०६२१५०६२
ईमेल:
bikashhabar@gmail.com

विकास

www.bikashhabar.com

प्रेस काउन्सिलबाट 'क' वर्गको मान्यता प्राप्त

खबरपत्रिका साप्ताहिक

● मकवानपुर, वर्ष-१०,

● अंक-०४,

● २०७४ मद्दै २६ गते सोमबार,

● 11 Sep., 2017,

● नेपाल सम्वत्-११३७,

● पृष्ठ-६,

● मूल्य रु. ५/-

गोरखनाथमा महायज्ञ लगाइने

थाहानगरको प्रसिद्ध मन्दिर गोरखनाथको भौतिक संरचना निर्माण गर्न श्रीमद् भागवत महायज्ञको आयाजना गरि ने भएको छ । २२ भाद्रमा गोरखनाथ मन्दिर नजिकै थाहा नगर पालिका-३ मा भएका सरोकारवालाहरूका भेलाले सो निर्णय गर्दै भरत गोपालीको अध्यक्षतामा २७ सदस्यीय श्रीमद् भागवत सप्ताह महायज्ञ मूल समारोह समिति गठन भएको छ ।

थाहा नगरपालिकाका उपप्रमुख खड्ग बहानुर गोपालीको अध्यक्षतामा भएको भेलाले मूल समारोह समिति गठन गरेको हो ।

समितिको उपाध्यक्षमा इन्द्रजंग खड्का, अरुण रायमाझी, कल्पना बलामी चयन भएकाछन भने महासचिवमा कमलकुमार केसी, सचिव सहदव ढकाल, कोषाध्यक्ष जयन्ति रायमाझी, सहकोषाध्यक्ष गणेश विष्ट, कविता विष्ट र अन्य सदस्यहरू रहेका छन् ।

आगामी कात्तिक महिनाको २४ दिखि मसिर १ सम्म महायज्ञ सञ्चालन हुनेछ । सो महायज्ञबाट संकलित रकमबाट मन्दिरमा ७ काठे साधाना गृह भजन गृह, वाथरूम, पार्किङ लगाएकाले भौतिक पूर्वाधार को निर्माण गरिने आयाजकले जनाएको छ । भेलाले सल्लाहकारसमेत चयन गर को छ । सल्लाहकारमा थाहा नगर पालिकाको प्रमुख लवशेर विष्ट, उपप्रमुख खड्ग गोपाली, वडा अध्यक्ष राजेश केसी लगायत छन् ।

नेपाल सरकारको सूचना !

तपाईं लगायत तपाईंको समुदाय तथा
विभिन्न संघसंस्थाले गरेको वृक्षारोपन क्षेत्र
संरक्षण गरौं । रोपेका विरुद्ध हुक्काओं ।

नेपाल सरकार
सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालय
सूचना विभाग

थाहा नगरपालिकालाई

दामन भ्युटावर देशभान्तरण

◆ विकास समाचारदाता
थाहानगर

मकवानपुरको पर्यटकीय स्थल दामनको आकर्षणको केन्द्र 'दामन भ्युटावर' स्थापनाको ६६ वर्षपछि थाहा नगरपालिकाको मातहतमा आएको छ । यस अधि साधिक जिल्ला विकास समिति मकवानपुरको मातहतमा रहेको दामन भ्युटावरको संरक्षण, प्रवर्द्धन र भोगाधिकार नगरपालिकालाई प्रदान गरिएको हो ।

संस्कृति तथा पर्यटन मन्त्रालयले तत्कालिन मकवानपुरका स्थानीय विकास अधिकारी भुवन प्रकाश विष्टको कार्यकालमा जिल्ला विकास समितिलाई टावरको संरक्षण, प्रवर्द्धन र भोगाधिकार हस्तान्तरण गरेको थियो । दामन भ्युटावर नगरपालिकाको स्वामित्वमा आएसंगै टावर संचालनको

टावर संचालनको
लागि गोप्य
शिलबन्दी टेप्डर
आब्हान गरिने

◆◆◆

देखिएको भएपनि अब निर्धक्क टावर चढ्न मिल्ने भएको छ । उत्तरी क्षेत्रका सुन्दर हरिया वनजंगल र विश्वको सर्वोच्च शिखर सगरसाथा लगायतका १३ वटा हिमशृङ्खलाको अवलोकन गर्न विदेशी पर्यटकसहित देशभरबाट यहाँ पर्यटक आउने गर्दछन् । विशेषगरी फागुनदेखि जेठसम्म दामनमा पर्यटकहरू आउने क्रम बाकले हुने गरेको छ ।

चिसो हुने भएकाले गर्मीबाट आतिएकाहरू राहतका लागि दामन आउने गर्दछन् ।

भ्युटावर सञ्चालनसंगै स्थानीय होटल र लजहरूको व्यापारमा समेत बढवा पुनर्न स्थानीय व्यवहारीहरू बताउँछन् । भ्युटावर सञ्चालनमा आउने खबरले खुशी छौं, स्थानीय होटल व्यवसायी शिवकुमार खत्रीले भने, 'विशेषगरी पर्यटकहरू भ्युटावरबाट हिमाल र तारगणको अवलोकन गर्न आउँथे, भूकम्पपछि आउन निकै कम भएको थियो ।'

साधिक जिविस मकवानपुरले पछिलो पटक लवशेर विष्टलाई वार्षिक ५ लाख रुपैयाँ ठेकामा भ्युटावर र रिसोर्ट सञ्चालन गर्न जिम्मा दिएको थियो । २०६६ साल वैशाख १५ देखि २०७० पुस २० गतेसम्म वार्षिक ३ लाख ७७ हजार भाडामा जिविसले

दामन भ्युटावर । ● फोटो: विकास

स्टेप नेपाललाई सञ्चालनको जिम्मेवारी दिएको थियो । उक्त संस्थाले रकम नबुझाएको र कम्पनी नवीकरण नगरेकाले जिविसले सम्भौता तोडेर विष्टलाई सञ्चालनको जिम्मा दिएको थियो । व्यापारिक अधिकारीहरू भ्युटावर सञ्चालनले व्यापारिक अधिकारीहरू भ्युटावर सञ्चालनको जिम्मेवारी दिएको थियो । त्यसअधि पर्यटन मन्त्रालयले वार्षिक ७५ हजार ठेकामा दिए आएको थियो ।

व्यक्तिगत घटना दर्ता सम्बन्धी जरुरी सूचना !

जन्म दर्ता बालबालिकाको नैसर्गिक अधिकार हो । जन्मेको ३५ दिन भित्र आफ्नो स्थानीय तहमा गई दर्ता गरौं । जन्म र मृत्यु दर्ताको सूचना परिवारको मुख्य व्यक्तिले र निजको अनुपस्थितिमा परिवारको उमेर पुगेको व्यक्तिले सूचना दिन सम्भन् । जन्म, मृत्यु, बसाई सराई, विवाह एवं सम्बन्ध विच्छेदका घटना दर्ता गर्नु नागरिकको कर्तव्य हो । बसाई सराई गर्दा व्यक्ति आफू मात्र बसाई सरी गए व्यक्तिले र परिवार नै बसाई सरी गए परिवारको मुख्य व्यक्तिले दर्ता गर्नु पर्छ ।

थाहा नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
इन्द्रायणीचौर, मकवानपुर

स्थानीय तहको...

सुशासनमुखी सक्षम कर्मचारी संयन्त्रको व्यवस्थापन तर्फ ध्यान दिनु जरुरी देखिन्छ। बजेट परिचालनको बुलेटिन वा पत्रिकाबाट सार्वजनिकरण गर्ने, फेसबुक पेज वा अन्य अनलाईन माध्यमबाट गुनाहो सुने, सुनाव लिने परिपाठी अपनाउन सकिन्छ। विगतमा चलेको गाविस सचिव वजारमा रु एक सयको सेवा हजारमा भन्ने कहावतलाई ठिक उल्टाएर सकारात्मक सन्देश प्रवाह गर्न सक्नु पर्दछ।

विकासको भविष्यप्रकरण दृष्टिकोण राख्ने

स्थानीय सरकारले विकासको भविष्यप्रकरण दृष्टिकोणवाट काम आगाडि बढाउनु बाढ़निय देखिन्छ। विगतमाविकास माना, छाना र नानाको गर्जो टार्न, धूलोरु हिलो जे भए पनि चार पाड्ये गाँड़मा पुऱ्याउन पाए हुन्थ्यो भन्ने भावनावाट निर्देशित थियो। नेपालका अधिकांश जिल्लामा सडक, भवन, विद्यालय, खानेपानी, स्वास्थ्य, शिक्षा जस्ता कार्यक्रमहरूलाई दिगो, भरपर्दा र गुणस्तरीय बनाउन सकिएको छैन। नवनिर्वाचित जनप्रतिनिधीहरूले सहभागितामा मापदण्ड तयार गरी पर्याप्त चौडा सडक खन्ने, बायो इंजिनियरिङको काम गर्ने, उचित ढल व्यवस्थापन गर्ने तर्फ ध्यान दिई विपद न्यूनीकरणमा समेत काम गर्नु पर्दछ। भावी पुस्ताको विकास आवश्यकतालाई समेत सम्बोधन गर्ने तबरले विकासलाई भरपर्दा विश्वसनिय एवं दिगो बनाउन आवश्यक कदम समयमै चाल्नु पर्दछ।

स्थानीय तहहरूलाई सक्षम ईकाई बनाउने

नेपालको पुनःसरचना गर्ने सन्दर्भमा स्थानीय तहलाई सक्षम ईकाईको रूपमा स्थापना गर्ने वारेमा सबै राजनैतिक दलको सहमती भएको देखियो। तथापी जनसंख्या, भुगोल, प्रशासनिकसुगमता, साधन स्रोतको व्यवस्थापन सहित करि स्थानीय तह बनाउने भन्ने विषय विवाद मुक्त हुन सकेन। भावि दिनमा स्थानीय तहको संख्या थपघट भई सीमा समेत परिवर्तन हुनसक्ने संभावना कायमै भएपनि हाल गठित स्थानीय सरकारको प्रतिनिधिहरूले गठित सरकारको कार्यक्षेत्र भित्र सन्तुलित विकास गर्नुपर्दछ। भैकीय तथा क्षेत्रीय भावनाले स्थानीयतहमा नयाँ स्वरूपको द्रव्य सिर्जना भई विकासको गतिविधीमा नकरात्मक असर पर्न सक्ने भएकोले स्थानीय सरकारको ध्यान सम्बद्ध स्थानीय तहको समग्र विकासमाकेन्द्रित हुनुपर्ने देखिन्छ। भावी दिनमा सडक संजालले स्थानीय तहलाई जोडे पछि मौजुदा तहको संख्यामा कटौती गरी सक्षम ईकाई निर्माण गर्ने मार्ग कोर्न सक्नु पर्दछ। यसको लागि अन्तर स्थानीय तहको समग्र भैतिक, आर्थिक, सामाजिक, साँस्कृतिक विकासको लागि समेत लगानी गर्नु सान्दर्भिक

हुनेछ।
प्रतिस्पर्धात्मक, नविन र प्रवर्द्धनात्मक सोच

स्थानीय तहमा लोकतान्त्रिक प्रक्रियावाट जुनसुकै दलबाट प्रतिनिधिहरू निर्वाचित भएतापनि निवाचित प्रतिनिधिहरूले सबै आस्था, विचार राख्ने सरोकारवालाहरूलाई विकासको मूल प्रवाहमा जोड्न सक्नु पर्दछ। प्रतिस्पर्धात्मक, नविन र प्रवर्द्धनात्मक सोच राखी सधीय तथा प्रादेशिक सरकारले समेत ल्याउन नसकेको VISION, INNOVATION स्थानीय सरकारले ल्याउन सक्छ। हालै काठमाडौं महानगर पालिकाले ८० वर्ष पुगेका पुरुष र ७५ वर्ष पुगेका महिला जेष्ठ नागरिकहरूलाई घर घरमै पुगेर विकित्सा सेवारस्वास्थ्य सेवा दिने निर्णयलाई नविन सोचको रूपमा लिन सकिन्छ। स्थानीय तहको सरकार ले स्थानीय स्तरमा साधन स्रोत जुटाई किसान, श्रमिक, युवा, जेष्ठ नागरिक, अपाङ्ग लगायत समाजिक विभिन्न वर्गलाई विशेष व्यवस्था गर्न सक्छ। स्थानीय तहहरूले विकासका गतिविधिमा प्रतिस्पर्धात्मक नतिजा दिई नमूना (Role Model) स्थानीय सरकार बन्ने कोशिश गर्नु पर्दछ।

समावेशीकरण लगायतका सकारात्मक अभ्यासहरूको सुदूर्दीकरण

साविकका सकारात्मक अभ्यासहरूको सुदूर्दीकरण र गलत अभ्यासको अन्त्य गर्ने अहम भूमिका स्थानीय सरकारको हुनु पर्दछ। हाम्रो विकास प्रक्रियामा समावेशीकरण, लैंड्रिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण, वाल मैत्री, वातावरण मैत्री स्थानीयशासन, खुल्ला दिशामुक्त, पूर्ण खोप, पूर्ण साक्षरता, सामाजिक सुरक्षा, नागरिक बडापत्र, एकीकृत घुम्हित सेवा लगायतका सकारात्मक अभियानहरूले सकरात्मक नतिजा दिएका छन्। सुशासन र विकासलाई प्रवर्द्धन गर्ने नवीन अभ्यासहरूलाई Value Addition सहित थप निरन्तरता दिनु अनिवार्य छ। आगामी दिनमा एक गाउँ एक खेल मैदान, एक गाउँ आवश्यक पोखरी, एक गाउँ एक पार्क जस्ता विषयलाई समेती हाम्रा स्थानीय तहलाई वस्नको लागि आकर्षक गन्तव्य बनाउनु पर्ने देखिन्छ।

नागरिक शिक्षा तथा सकारात्मक सोचको विकास

सकारात्मक सोच तथा असल नागरिक निर्माणमा स्थानीय सरकार लाग्नु पर्दछ। 'सप्रे खोसा खोस, विये दोषादोष' गर्ने हाम्रो संस्कृतिबाट समूह भावनाको विकास गराउनु जरूरी छ। अब हरेक व्यक्तिमा नागरिक शिक्षावाट नागरिक अधिकारका साथै कर्तव्यको बोध गराउने र कहिए भएन, कसैले पनि गर्दैनन भन्ने सोच विकास गर्न राजनीतिक दलले आफ्ना कार्यकर्तालाई

परिचालन गर्न सक्नु पर्दछ। स्थानीय तहका विकास निर्माणका गतिविधिलाई निर्णय, हिसाव किताव, सहभागिता, प्रतिफल वितरण जस्ता पक्षहरूमा घाम जस्तै छर्लेङ्ग बनाएर उत्तरदायी एवं जावाफदेहितापूर्ण शासन संचालन गर्नु अनिवार्य छ।

सक्षम, निष्पक्ष र नतिजामुखी जनशक्ति व्यवस्थापन

जनप्रतिनिधिहरूले अहिले मुलुक प्रशासनिक पुर्नसंरचनाको संधारमा रहेको अवस्थामा कर्मचारीसँग खेलने खेलाउने भन्दा पनि उनीहरूलाई प्रशासनिक तथा कानुनी सल्लाहकारको रूपमा उपयोग गर्ने र अवलम्बन गरिएका नीति कार्यान्वयन गर्ने काममा लगाउनु पर्दछ। आफू या आफ्नो दल विशेषसँग सम्बन्धितालाई काखा र अरुलाई पाखा लगाउने काम कदापि गर्नु हुन्दैन योग्यता र क्षमतामा आधारित जनशक्ति व्यवस्थापन तर्फ लागि गरिए र आवाज विहिनले मिहेनतको आधारमा अवसर आउने गरी मौजुदा लोक सेवा आयोगले राख्न सकेको साखालाई स्थानीय तहमा उतार्नु पर्ने देखिन्छ। स्थानीय तहको सरकार ले स्थानीय तहको सरकार निर्णयलाई कार्यदल बनाएर कुन स्थानीय तहलाई कस्ता र कति गाडी आवश्यक पर्छ भन्ने मापदण्ड बनाइरहेको छ।

स्थानीय तहहरूले विकासका गतिविधिमा प्रतिस्पर्धात्मक नतिजा दिई नमूना (Role Model) स्थानीय सरकार बन्ने कोशिश गर्नु पर्दछ।

नेपालमा स्थापना भएका सबै स्थानीय तहहरू जनसंख्या, भौगोलिक अवस्था, साधनस्रोतको उपलब्धता, मानव तथा भौतिक विकासको अवस्था अनुसार समान किसिमका छैनन्। काठमाडौं, कास्की जस्ता स्रोत राख्ने भएका जिल्लाको र अछाम, बाजुरा जस्ता जिल्लाको स्थानीय तहको मौजुदा क्षमतामा धैरै परकर पाईन्छ। तसर्थ धैरै स्थानीय तह भएका जिल्लाको स्थानीय तहहरूलीच विकासका लागि राख्ने वार्षिक साखेदारी कायम गरी आगाडि बढाउन उपयुक्त हुनेछ। साफा प्रयास र लगानीमा राख्नीतिक महत्व राख्ने सडक, विद्युत, सिंचाई, खानेपानी, क्याम्पस, अस्पताल जस्ता आयोजनामा दुई वा सो भन्दाबढी तहहरूले संयुक्त लगानी गर्ने वातावरण विकास गर्ने पर्ने हुन्छ।

उपसंहार

सर्वसाधारणमा स्थानीय तहमा पहिले पटक सरकार गठन भए पश्चात आँना विकास र जनजिविकाका सवालहरूको सम्बोधन हुने आशा पलाएको छ। निवाचित जनप्रतिनिधिहरूले पाएको यो जिम्मेवारीलाई निष्पक्ष, पारदर्शी, सहभागितात्मक, समन्यायिक र जावाफदेहीरूपमा पुरा गर्नु पर्दछ। जनप्रतिनिधिहरूले शासकभन्दा सेवकीय भावबाट उल्लिखित उपायहरू अवलम्बन गरी राज्यका सेवाहरू जनताको घर दैलोमासरल, सहज, मितव्ययी र न्यायपूर्ण रूपमा प्रवाहित गर्नु पर्दछ। तब मात्र जनताले वास्तविक लोकतान्त्रको अनुभूति गर्नसक्ने अवस्था सिर्जना हुनेछ भन्ने अपेक्षा लिन सकिन्छ।

(लेखक: अधिकारी नेपाल सरकारका अधिकारी हुन्)

पहिचान गर्न नसकिएकोले उक्त वच्चाको फोटो र भिडियो विलप लिएर नेपालका स्थानीय तहको कितावको फोटोमा भिडाउँदा र इन्टरनेटमा हेर्दा लघुकर्ण खरायोको वच्चा हो भन्ने यकीन भएको खड्काले बताए। तर पूर्ण रूपमा दुक्क दुक्क हुन नसकेकोले लघुकर्ण खरायो बिज्ञ डा. डाइना वेललाई इमेलबाट फोटो र भिडियो विलप पठाए पछी उनले लघुकर्ण खरायो भन्ने कुरा निधा भएका सहायक र संरक्षण अधिकृत खड्काको भनाई छ। सन् १९८४ मा नेपालको चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जका सहायक संरक्षण अधिकृत बेद खड्काले २०७२ माघ १७ गते निकुञ्जको सुखेभार धाँसे मैदान धोन भएको खड्काको भनाई छ। अन्दाजी १५-२० से.मी. लम्बाई भएको खड्काको वच्चा फेला परेका थिए। तत्काल कुन प्रजाति हो भन्नेबारेमा

पछिल्लो समय लघुकर्ण खरायो नेपालको शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्जमा वाहेक अन्य संरक्षित क्षेत्रमा देखा परेको थिएन। चितवनवाट बाम पुङ्के बँडेल जस्तै यो प्रजाती पनि लाप भएको आशका गरिएको थियो। तर ३२ वर्ष पछी पुनः लघुकर्ण खरायो भेटिएको छ। विश्वका अरु देशमा र नेपालमा पनि यो खरायोलाई संरक्षित सूचिमा समावेश गरिएको छ खड्काको भनाई छ। नेपाल, भारत र बङ्गलादेशमा समेत पाइयो यो जाति राख्ने अनिवार्य छ। भारतमा सन् १९६४ मै लोप भईसकेको भनिएको तर १९९० मा भारतको आसामा पुनः रेक्केड गरिएको थियो।

वी.पी.को जन्मजयन्तीको अवसरमा हेटौडामा प्रतिमा शिलान्याश

◆ विकास समाचारदाता

नेपाली कॉर्गेस मकवानपुरको प्राङ्गणमा महामानव, जननेता वी.पी. कोईरालाको १०४ औ जन्मजयन्तीको अवसरमा शनिबार वी.पी. कोईरालाको प्रतिमा शिलान्यास गरिएको छ ।

कॉर्गेस मकवानपुरका कार्यबहाक सभापति विष्णुप्रसाद लामिछानेले वी.पी. कोईरालाको २४ भाद्रमा प्रतिमा शिलान्यास गरेका हुन् । प्रतिमाको अनावरण विशेष कार्यक्रम राखी केही समयभित्र गरिने जिल्ला सचिव आनन्द कठायतले जानकारी दिए । शिलान्यास कार्यक्रममा सभापति लामिछानेले वी.पी. कोईरालाले देश, जनता र प्रजातन्त्रको निर्मित पुऱ्याउनुभएको योगदानको बारेमा चर्चा गरेका थिए ।

कार्यक्रममा प्रमुख सल्लाहकार माईकल रामचन्द्र अर्याल, जिल्ला सदस्य राजिव सुवेदी, राजकुमार मल्ल, सल्लाहकार अशोक शाक्य, महिला संघकी अध्यक्ष लक्ष्मी श्रेष्ठ, नेविसंघ अध्यक्ष शिव खतिवडा राजु, तरुण दल जिल्ला सचिव सचिव थापा, नगर अध्यक्ष सुनिल गिरी, हेटौडा

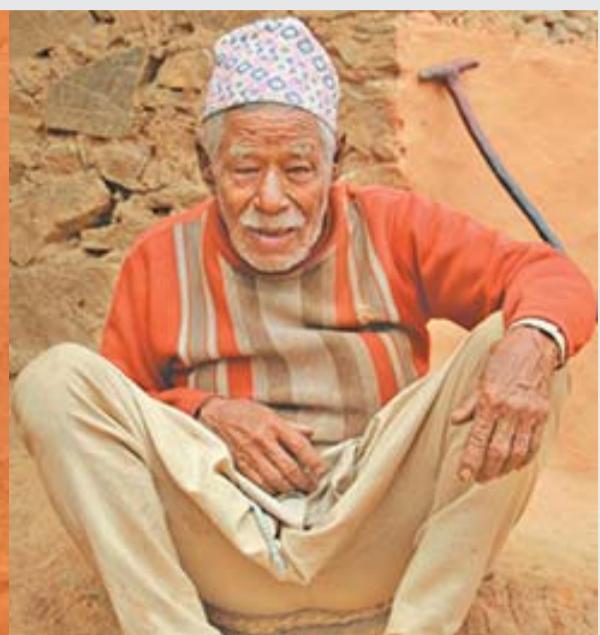
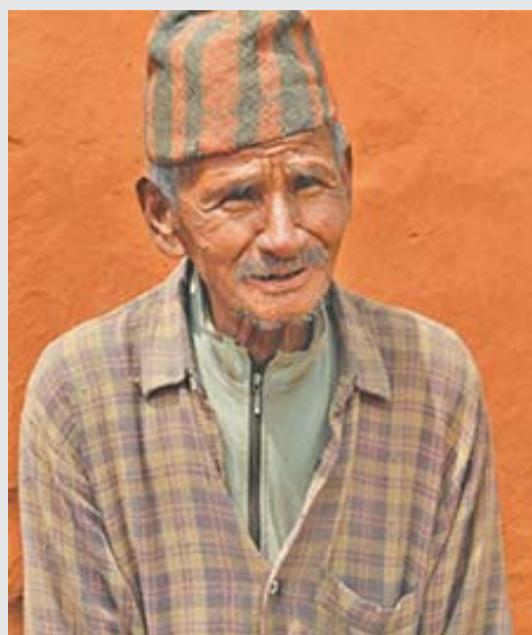
अस्पतालका अध्यक्ष रमेश गिरीलगायत जिल्लाका नेता तथा कार्यकर्ताहरूको उपस्थिति रहेको थियो ।

त्यसैगरी वी.पी. कोईरालाको १०४ औ जन्मजयन्तीको अवसरमा शनिबार नेपाल विद्यार्थी संघ कृषि वन विश्व विद्यालय इकाईद्वारा निर्मिल मावि वसामाडीको प्राङ्गणमा बृक्षारोपण कार्यक्रम गरेको छ । नेविसंघ जिल्ला सदस्य केशव खड्काको समाध्यक्षतामा भएको बृक्षारोपण कार्यक्रममा प्रमूख अतिथि पार्टीका जिल्ला कोषाध्यक्ष गोपीलाल विश्वकर्माले रुख रोपेर उद्घाटन गर्नुभएको थियो ।

कार्यक्रममा विशेष अतिथि नेविसंघ जिल्ला अध्यक्ष शिव खतिवडा राजु, अतिथिहरू तरुण नेता राजेश मेटवाल, नेविसंघ जिल्ला सदस्यहरू कविता बर्तौला, रुपक बर्तौला, सन्तोष चौलागाई, उमेशलाल स्याउतान, ३ नम्बर क्षेत्रीय अध्यक्ष सुभाष सापकोटा, वन विज्ञान इकाई अध्यक्ष पंकज ठाकुर, सहायक वन अधिकृत अरुण तिवारी, निर्मल मावि क्याम्पस प्रमुख सुभाष चन्द्र कैंडेल, प्रधानाध्यापक प्रवोद विडारीलगायतको उपस्थिति रहेको थियो ।

कार्यक्रममा प्रमुख सल्लाहकार

थाहा नगरका वाइवा र घलान : जसले गाडी बोके

◆ प्रताप विष्ट

अहिले गाडीले मान्छे बोक्छ, उहिले मान्छेले गाडी बोक्छे ! त्यसो त, उहिले पनि गाडीले नै मान्छे बोक्छ्यो । तर समयको यात्रा यस्तो थियो— त्यति बेला कति गन्तव्यसम्म तिनलाई मान्छेले नै बोकेर पुऱ्याउनुपर्थ्यो । अनि मात्र मान्छेहरू त्यसमा यात्रा गर्न पाउँथे ।

६० वर्षाधिसम्म राजधानी काठमाडौंमा जिति गाडी चल्ये, ती सबै मकवानपुरको भीमफेदीबाट भरियाहरूले बोकेर लगेका हुन्थे । विक्रम संवत् १९८० को दशकदेखि काठमाडौंमा मोटरबाटो बन्न सुरु गरेको थियो । उपत्यकाको सीमित सडक सञ्जाल थानकोटसम्म मात्र थियो भने वीरगञ्जदेखिको बाटो भीमफेदीबाट उपिलएकै थिएन ।

यसरी गाडी बोकेर त्याउने क्रम २०१३ सम्म चल्यो । २०१० देखि बन्न थालेको पृथ्वी राजमार्ग भीमफेदी-थानकोट तीन वर्षसम्म जोडिएपछि भारतदेखि गाडी युडेरै काठमाडौं आउन थाले, भरियाले बोक्नुपरेन ।

त्यस बेला गाडी बोक्ने भरियाहरूका कथा चाखलागदा छन् । 'लाहुरेबा' हस्ते सुनाउने लजाइङ्को कहानीजस्तै । तर जिति वर्ष बित्दै गयो, यस्ता कथा सुनाउने पात्रहरू सकिंदै छन् । यो संवाददाताको खोजीमा त्यस्ता पात्र अब दुई जना मात्र भेटिएका छन् । १० वर्षीय जुत्तबहादुर वाइबा र ८५ वर्षीय हीराबहादुर घलान ।

थाहा-५ तसरका वाइबा धामीझाँकी हुन् । तर उनलाई गाउँमा गाडी बोक्ने भरिया भनेर चिन्चन । उनका अधिकांश दाँत भरिसकेका छन् । टाउकोमा कपाल छैन । तर शरीरको ताकत अहिले पनि छ घर-घरमा पुगेर बिरामीलाई द्वायाङ्गो ठोकेर भारपूर गर्न्छ । उहिले गाडीको नोल बोकेको काँधमा अहिले द्वायाङ्गो बोक्छ्न ।

वाइबाले २००० सालतिरबाट गाडी बोक्न सुरु गरेका हन्, त्यति बेला उनी १६ वर्षका थिए । ६ फिट अग्लो र बलियो भएकाले गाडी बोक्ने नाइकेले उनलाई गाउँबाट उनलाई लगेको थियो । पहिलोपटक भीमफेदीबाट सानो गाडी नोल लगाएर चारतिर ८/८ जना गरी ३२ जनाले बोकेर ७ दिनमा थानकोट पुऱ्याएको उनी अभै सम्भिक्छन् ।

त्यति बेला उनले ५ लपैयैं ज्यालो पाएका थिए । त्यसमा तीन लपैयैं बाटो-खर्च लाग्यो । दुई लपैयैं घरमा बुझाए । 'आम्मै ! घरमा एकौचोटि दुई लपैयैं पाउँदा त सबै दंग,' उनी सुनाउँछन् । एक दशकभन्दा बढी अवधिमा साना टूला गरेर सयभन्दा बढी गाडी बोकेर उनले ।

गाडी बोक्दा चिलिने उर्ले सबै भरियाले परालको चप्पल लगाउँथे । त्यही बानीले वाइबालाई अहिले पनि समस्या पारेको छ । अरु चप्पल उनलाई मन नपर्ने, परालको लगाउन नातिहरूले नदिने । उनी खाली खुट्टै गाउँ दुल्छन् । एक खेप खाडी ओसार्दा ४ जोर चप्पल फाट्ने गरेको उनी सुनाउँछन् ।

गाडी बोकेर कमाउन थालेको वाइबा बताउँछन् । त्यति बेला २, ४ वटीसँग विवाह गरेको भए पनि हुँथ्यो, तर त्यसो गरिनै, उनी हाँस्दै सुनाउँछन् । तीन वर्षाधि पल्नी बितेपछि उनी नातिको साथमा छन् ।

वाइबाकै घरबाट आधा घण्टा उकालो हिँडेपछि पुगिने थाहा-५ पुरानीमा छ घलानको घर । धुँजा दुख्ने

समस्याका कारण उनी २ वर्षदेखि लौरोको सहारामा मात्रै घर भित्र-बाहिर गर्न सक्छन् । 'सयको हाराहारीमा गाडी बोकेर काठमाडौं पुर्याइयो,' उनी भन्छन्, 'अहिले आफैलाई अस्त्रे बोकेर भित्र-बाहिर गराउन पर्न भो ।'

गाडी बोकेकै कमाइले घलानले पुरानीमा ३० रोपनी जग्गा जोडेका थिए । रमाइलो के भने, अहिले गाडी बोकेको कुरा गर्दा उनकै नातिनातिना पत्याउँदनन् । गाडी बोकेको कुरा गर्दा पत्याउँदैनन्, गाडी पनि बोक्न सकिन्छ भनेर उल्टै जिस्काउँछन् । उनी भन्छन् 'पहिला पैसाको पनि दुःख थियो, कामको पनि दुःख थियो, अहिलेको

साना गाडीमा लामा-लामा नोल बाँधेर चार कुनामा ८/८, १६२१६ र २४/२४ जना तन्नेरीहरूले काँधमा बोकेर हिँड्थे । त्यति बेला भरिया र नाइकेहरूले ८/८ जनाले बोक्ने गाडी ३२ रोपेल, १६/१६ जनाले बोक्ने गाडी ६४ रोपेल र २४/२४ जनाले बोक्ने १६ रोपेलको गाडी भन्ने गर्थे । भीमफेदी, कुलेखानी, मार्खु चिल्लाड, चन्द्रागिरि हुँदै काठमाडौं पुऱ्याउँदा ७ दिनदेखि १२ दिनसरम लाग्ने लाग्ने गर्थ्यो ।

जस्तो सजिलो कहाँ थियो ? वाइबा र घलान दुवैजना एकैपैबिटाग गाडीको नोल बोक्छे । सुरुको पटक ७ दिनमै गाडी काठमाडौं पुर्याइबापत ३२ जनाको उनीहरूको टोलीलाई राणजीले नाइकेमार्फत २० लपैयैं बविसससमेत दिएका थिए । साना गाडीमा लामा-लामा नोल बाँधेर चार कुनामा ८/८, १६/१६ र २४/२४ जना तन्नेरीहरूले काँधमा बोकेर हिँड्थे । त्यति बेला भरिया र नाइकेहरूले ८/८ जनाले बोक्ने गाडी ३२ रोपेल, १६/१६ जनाले बोक्ने गाडी ६४ रोपेल र २४/२४ जनाले बोक्ने १६ रोपेलको गाडी भन्ने गर्थे । भीमफेदी, कुलेखानी, मार्खु, चिल्लाड, चन्द्रागिरि हुँदै काठमाडौं पुऱ्याउँदा ७ दिनदेखि १२ दिनसम्म लाग्ने गर्थ्यो ।

वाइबा र घलानको भेट नभएको १० वर्षभन्दा बढी भइसक्यो । गाडी बोक्ने जीवित पात्रहरू यी दुई मात्र दुन सक्छन् इन्द्रसरोवर, मार्खुका १२ वर्षीय दलबहादुर बलमीले भने, गाडी बोक्नेहरू अधिकांश यसै भेगका थिए, धेरै मरिसक्के । त्यति बेला गाडी बोक्ने भरियाहरू प्रायस मार्खु, कुलेखानी, चिल्लाड, फाखेल र वज्वाराहीका थिए । गाडी बोकेका फाखेलका हीराबहादुर बलमी र चिल्लाडका धनबहादुर गोलेको २ वर्षाधि मृत्यु भइसकेको छ ।

कर्मचारी जनमैत्री हुन आवश्यक

◆ विकास समाचारदाता

जनताको सेवामा खटिएका निजामिति कर्मचारी जनमैत्री हुन जरूरी रहेको बताइएको छ । निजामिति सेवा दिवस-२०७४ को सन्दर्भ पारेको हेटौडामा आयोजना गरिएको अन्तर्राष्ट्रियामा सहभागीहरूले यस्तो धारणा व्यक्त गरेका हुन् ।

'निजामिति कर्मचारीको प्रतिबद्धता: पारदर्शिता र चुरुक

थाहानगर न्यूनतम शर्त तथा कार्य सम्पादन मापनमा असफल

◆ विकास समाचारदाता

न्यूनतम शर्त तथा कार्य सम्पादन मापन (एमसीपीइएम) मा थाहा नगरपालिका असफल भएको छ। स्थानीय निकाय वित्तीय आयोगले प्रकाशन गरेको नतिजा अनुसार थाहा असफल भएको हो। आयोगले पेश गरेको आर्थिक वर्ष २०७२/०७३ को नतिजा अनुसार मकवानपुरको हेटौडा नगरपालिका उत्कृष्ट मुलुकमै उत्कृष्ट दोस्रोमा भएको छ।

नतिजा अनुसार जिल्ला विकास समिति मकवानपुर अनुतीर्ण भएको छ। थाहा नगरपालिका न्यूनतम शर्तमा असफल भएसँगै ५१ अंक प्राप्त गर्दै कार्यसम्पादनमा पनि असफल भएको छ। न्यूनतम शर्तमा मकवानपुरको फापरबारी, राइगाउँ बेतिनी, मनहरी र भार्ता पनि असफल भएको छ। त्यस्तै राइगाउँ, फापरबारी र बेतिनी साविकका गाविसहरू कायूसम्पादनमा असफल भएको छ। जिल्ला विकास समिति मकवानपुर ५३ अंक प्राप्त गर्दै अनुतीर्ण भएको हो।

मुलुकमा हाल ७ सय ५३ स्थानीय

तह रहेको भएपनि तत्कालिन समयमा साविक स्थानीय निकायको मात्र स्वतन्त्र मूल्याङ्कनकर्ता हरूबाट स्थानीय निकायहरूको मुल्याङ्कन गरिएको थियो। संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयका सचिव दिनेकशकुमार थपलियाको अध्यक्षतामा गठित सुप्रियक्षण तथा व्यवस्थापन समितिको २१ भाद्रमा बसेको बैठकले नतिजा स्वीकृत गरेको हो। नतिजा अनुसार जिल्ला विकास

समितिहरूतर्फ ८९ अंक प्राप्त गरी दैलेख प्रथम भएको छ। ९८ अंक प्राप्त गरी प्युठान दोस्रो र ८६ अंक प्राप्त गरी बाँके जिल्ला ते सो भएको छ। त्यस्तै नगरपालिकाहरूतर्फ ९० अंक प्राप्त गरी घोराही नगरपालिका र बुटवल नगरपालिका प्रथम भएको छ भने ८७ अंक प्राप्त गरी हेटौडा र धनकुटा नगरपालिका दोस्रो तथा कमलामाई नगरपालिका तेसो स्थानमा परेको हो।

थाहानगरको इच्छाजीमा लामा र मोक्तान

◆ विकास समाचारदाता

नेकपा माओवादी केन्द्र निकट संगठन तामाड राष्ट्रिय मुक्ति मोर्चा मकवानपुरको विस्तारीत बैठक सम्पन्न भएको छ। मोर्चाका जिल्ला संयोजकलिङ्गमा लिलाकुमार घलानको अध्यक्षता साथै पार्टी पोल्युटब्यूरो सदस्य तथा मकवानपुर जिल्ला संयोजक प्रेम बहादुर पुलामीको प्रमुख आधिक्यता र मोर्चाका फ्रायासन ईन्चार्ज कमान सिं पाखिन (पृथक) लगायतको आतिथ्यतामा बैठक सम्पन्न भएको हो। बैठकले जिल्ला स्थित १ उपमहानगर पालिका र १ नगरपालिका सँगै ८ वटा स्थानीय तहको केन्द्रलाई केन्द्र विन्दु बनाएर कार्य विभाजन समेत गरेको छ।

बैठकले आगामी सम्मेलनको लागि प्रत्येक स्थानीय तहमा प्रमुखहरू तोकेको छ। जसअर्तगत बागमतीमा जयबहादुर

वाईवा बकैयामा राजकुमार थिड, हेउनपामा लिला कुमार घलान, भिमफेदीमा बेदबहादुर स्याउतान, ईन्द्रसरोवरमा सुरज थिसिङ, मनहरीमा बाबुराम थिड, राक्सीराजमा टेकबहादुर मोक्तान, थाहा नगरमा बिनोद लामा र तारा मोक्तान रहेका छन्।

कार्तिक ११ गते मोर्चाको जिल्ला सम्मेलनलाई केन्द्रबिन्दु बनाएर त्यस अगाडि नै गाँउपालिकासँगै नगरपालिका र उपमहानगरपालिकामा सम्मेलन सक्ते निर्णय लिएको समेत माओवादी केन्द्रका सञ्चार विभाग प्रमुख कमान सिं पाखीन (पृथक)ले जानकारी दिएका छन्।

बैठकमा पार्टी कार्यालय सदस्य बलराम बल, ओम घलान, प्रमिला लामा, जीवन गोले, रामहरी सुवेदी, मोर्चाका केन्द्रीय सदस्य लक्ष्मी पाखिन, मानबहादुर लामा लगायतको उपस्थिती रहेको थियो।

वडा नं॒३ ना गोपाली भए अद्यक्ष

नेपाली काडग्रेस थाहा नगर कार्यसमिति अन्तर्गत वडानं॑३ ना वडा कार्यसमिति गठन गरिएको छ। बिक्रम गोपालीको अध्यक्षतामा ७ सदस्यीय वडा समिति गठन भएको हो।

समितिको उपाध्यक्षमा देवराज उप्रेती, सचिव रिता कठायत गोपाली, कोषाध्यक्ष संज्ञीता गोपाली रहेका छन्। नेपाली काडग्रेस जिल्ला सदस्य खड्ग गोपालीको प्रमुख आधिक्यता रहेको भेलामा थाहा

नगरपालिका वडा नं॑३ निर्वाचन परिचालन समिति पनि गठन गरिएको छ। देवराज उप्रेतीको संयोजकत्वमा ९ सदस्यीय निर्वाचन परिचालन समिति गठन गरिएको हो।

नेपाली काडग्रेस थाहा नगर सभापति योगेन्द्रमान श्रेष्ठ, जिल्ला सदस्य कृष्णभर्त श्रेष्ठ, महाधिवेशन प्रतिनिधि राजेन्द्र बिडारी लगाएको उपस्थितिमा कार्यक्रम भएको थियो।

स्थानीय समाचारदाता

◆ विकास समाचारदाता

नेपाली काडग्रेस थाहा नगर कार्यसमिति अन्तर्गत वडानं॑३ ना वडा कार्यसमिति गठन गरिएको छ। बिक्रम गोपालीको अध्यक्षतामा ७ सदस्यीय वडा समिति गठन भएको हो।

समितिको उपाध्यक्षमा देवराज उप्रेती, सचिव रिता कठायत गोपाली, कोषाध्यक्ष संज्ञीता गोपाली रहेका छन्। नेपाली काडग्रेस जिल्ला सदस्य खड्ग गोपालीको प्रमुख आधिक्यता रहेको भेलामा थाहा

नगरपालिका वडा नं॑३ निर्वाचन परिचालन समिति पनि गठन गरिएको छ। देवराज उप्रेतीको संयोजकत्वमा ९ सदस्यीय निर्वाचन परिचालन समिति गठन गरिएको हो।

नेपाली काडग्रेस थाहा नगर सभापति योगेन्द्रमान श्रेष्ठ, जिल्ला सदस्य कृष्णभर्त श्रेष्ठ, महाधिवेशन प्रतिनिधि राजेन्द्र बिडारी लगाएको उपस्थितिमा कार्यक्रम भएको थियो।

नेपाली काडग्रेस थाहा नगर कार्यसमिति अन्तर्गत वडानं॑३ ना वडा कार्यसमिति गठन गरिएको छ। बिक्रम गोपालीको अध्यक्षतामा ७ सदस्यीय वडा समिति गठन भएको हो।

समितिको उपाध्यक्षमा देवराज उप्रेती, सचिव रिता कठायत गोपाली, कोषाध्यक्ष संज्ञीता गोपाली रहेका छन्। नेपाली काडग्रेस जिल्ला सदस्य खड्ग गोपालीको प्रमुख आधिक्यता रहेको भेलामा थाहा

नगरपालिका वडा नं॑३ निर्वाचन परिचालन समिति पनि गठन गरिएको छ। देवराज उप्रेतीको संयोजकत्वमा ९ सदस्यीय निर्वाचन परिचालन समिति गठन गरिएको हो।

नेपाली काडग्रेस थाहा नगर सभापति योगेन्द्रमान श्रेष्ठ, जिल्ला सदस्य कृष्णभर्त श्रेष्ठ, महाधिवेशन प्रतिनिधि राजेन्द्र बिडारी लगाएको उपस्थितिमा कार्यक्रम भएको थियो।

नेपाली काडग्रेस थाहा नगर कार्यसमिति अन्तर्गत वडानं॑३ ना वडा कार्यसमिति गठन गरिएको छ। बिक्रम गोपालीको अध्यक्षतामा ७ सदस्यीय वडा समिति गठन भएको हो।

समितिको उपाध्यक्षमा देवराज उप्रेती, सचिव रिता कठायत गोपाली, कोषाध्यक्ष संज्ञीता गोपाली रहेका छन्। नेपाली काडग्रेस जिल्ला सदस्य खड्ग गोपालीको प्रमुख आधिक्यता रहेको भेलामा थाहा

नगरपालिका वडा नं॑३ निर्वाचन परिचालन समिति पनि गठन गरिएको छ। देवराज उप्रेतीको संयोजकत्वमा ९ सदस्यीय निर्वाचन परिचालन समिति गठन गरिएको हो।

नेपाली काडग्रेस थाहा नगर सभापति योगेन्द्रमान श्रेष्ठ, जिल्ला सदस्य कृष्णभर्त श्रेष्ठ, महाधिवेशन प्रतिनिधि राजेन्द्र बिडारी लगाएको उपस्थितिमा कार्यक्रम भएको थियो।

नेपाली काडग्रेस थाहा नगर कार्यसमिति अन्तर्गत वडानं॑३ ना वडा कार्यसमिति गठन गरिएको छ। बिक्रम गोपालीको अध्यक्षतामा ७ सदस्यीय वडा समिति गठन भएको हो।

समितिको उपाध्यक्षमा देवराज उप्रेती, सचिव रिता कठायत गोपाली, कोषाध्यक्ष संज्ञीता गोपाली रहेका छन्। नेपाली काडग्रेस जिल्ला सदस्य खड्ग गोपालीको प्रमुख आधिक्यता रहेको भेलामा थाहा

नगरपालिका वडा नं॑३ निर्वाचन परिचालन समिति पनि गठन गरिएको छ। देवराज उप्रेतीको संयोजकत्वमा ९ सदस्यीय निर्वाचन परिचालन समिति गठन गरिएको हो।

नेपाली काडग्रेस थाहा नगर सभापति योगेन्द्रमान श्रेष्ठ, जिल्ला सदस्य कृष्णभर्त श्रेष्ठ, महाधिवेशन प्रतिनिधि राजेन्द्र बिडारी लगाएको उपस्थितिमा कार्यक्रम भएको थियो।

नेपाली काडग्रेस थाहा नगर कार्यसमिति अन्तर्गत वडानं॑३ ना वडा कार्यसमिति गठन गरिएको छ। बिक्रम गोपालीको अध्यक्षतामा ७ सदस्यीय वडा समिति गठन भएको हो।

समितिको उपाध्यक्षमा देवराज उप्रेती, सचिव रिता कठायत गोपाली, कोषाध्यक्ष संज्ञीता गोपाली रहेका छन्। नेपाली काडग्रेस जिल्ला सदस्य खड्ग गोपालीको प्रमुख आधिक्यता रहेको भेलामा थाहा

नगरपालिका वडा नं॑३ निर्वाचन परिचालन समिति पनि गठन गरिएको छ। देवराज उप्रेतीको संयोजकत्वमा ९ सदस्यीय निर्वाचन परिचालन समिति गठन गरिएको ह

रामो काम गर्ने उपभोक्ता समितिलाई पुरस्कृत गर्छ: अध्यक्ष बल

थाहा नगरपालिकाको बजेट विनियोजन पश्चात् हरेक वडाहरूमा कार्यालयनको चरण रहेको छ। अहिले नगरपालिकाका प्राविधिकहरू वडाका योजनाहरू इस्टिमेटमा त्यस्थ छन्। यसपछि उपभोक्ता समिति गठन गरी विकास आयोजना कार्यालयनमा जानेछन्। वडालाई कुन रूपमा विकास गरिए छ? वडाका संचालनाहरू के के छन्? आफ्नो वडालाई निर्वाचित वडा अध्यक्षहरू कुन रूपमा चिनाउँदैछन्? यिनै विषयमा केन्द्रित भएर यो साता हामीले विकास-बहसमा थाहा नगरपालिका वडा नम्बर ९ का वडा अध्यक्ष किरणमान बलसंग कुराकानी गरेका छौं।

विकास-बहस

थाहा नगरपालिका वडा नम्बर ९ को कस्तो संभावना बोकेको वडा हो?

- संभावनाको कुरा गर्दा हाम्रो नगर नै एउटा ठूलो संभावना भएको क्षेत्र हो। काठमाडौं र हेटोडाको बीच भागमा रहेको हाम्रो नगर त्यसमा पनि ऐतिहासिक साविक मेत्राङ्ग गाउँपञ्चयात आफैमा ठूलो संभावना बोकेको क्षेत्र हो। यहि मेत्राङ्ग अन्तर्गत गर्ने थाहा नगरपालिका वडा नम्बर ९ मुख्यतः पर्यटकीय वडाको रूपमा संभावना बोकेको वडा हो भने अर्को कृषिका लागि पनि यो वडा ठूलो संभावना छ। यस वडामा लघुजलविद्युत उत्पादनको लागि पनि निकै संभावना छ। यी सबै संभावनालाई विकासमा बदल्नु आवश्यक हो।

संभावनासंगै ती संभावनालाई संरचना बढ़ान्ने योजना के छ?

- विकासका लागि भएका संभावनालाई अधिकतम उपयोग गर्ने पक्षमा म लागि परेको छु। मेरो वडाका अन्य सदस्यहरू पनि यहि कुरामा सहमत छन्। त्यसका लागि म वडाका गाउँहरूमा कृषि सडक विस्तार तथा स्तरीकरणमा ध्यान दिनेछु। त्यसैले यस आर्थिक वर्षमा मैले वडाका कृषि सडकहरूलाई बजेट पनि विनियोजन गरेको छु। अर्को कुरा कृषिमा आधुनिकीकरण गर्ने कार्यक्रमहरू कार्यान्वयनमा लैजाने योजना छ। यसका लागि नगरको कृषि विकास शाखासंग समन्वय गरेर कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने मेरो वडाको योजना छ। वडाको प्रत्येक गाउँलाई एक गाउँ, एक उत्पादनको कार्यक्रम कार्यान्वयनमा ल्याउनेछु। पशुपालनलाई आधुनिकीकरण गर्नको लागि गोठ सुधार कार्यक्रम, उत्पादित तरकारीलाई बजारसम्पुऱ्याउन सहजकरा ल्याउन तरकारी संकलन केन्द्रहरू निर्माण गर्ने योजना छ। एक गाउँ एक प्राविधिक कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिनेछु।

वडामा पर्यटन प्रवर्द्धनको लागि विभिन्न स्थानमा पिकनिक स्पटहरू निर्माण तथा बैचाहरू बनाउने काम गर्नेछु। वडाको विभिन्न क्षेत्रहरू पहिचान गरी पैदलमार्ग, साइकिलडको लागि साइकलमार्गका रूटहरू निर्माण गरिनेछ। वडा नम्बर ९ मा नै ३ सय रोपनी भन्ना धेरै क्षेत्रफल रहेको मुलाबारी चौरामा थाहा स्मारक निर्माण गर्ने अवधारणालाई अधि सार्नेछु। अधिकांश तामाङ्गाजातीको बसोबास रहेको टिच्चूङ्गमा तामाङ्ग संग्रालय, चिडियाखाना निर्माणको लागि निजी तथा सम्बन्धीत निकायसंग पहल गर्ने योजना रहेको छ। स्थानीय संस्कृति र परम्परालाई जगेन्ना गरी होमस्टे संचालनलाई प्रोत्साहन मेरो योजना छ।

नगरपालिका भए पश्चात् त्यस ढोक्राका बासिन्दाले अनुमति गरेका विकासका कार्यहरू के के हुन्?

- साविक गाविस र गरापालिका भए पश्चात् केही न केही फरक त हुने भइहाल्यो। बजेटकै कुरा गर्न हो भने पनि मेरो वडामा मात्र १ करोड बढि बजेट पुग्नु आफैमा नयाँ कुरा हो। वडामा प्राप्त बजेटबाट स्वच्छ सफा खानेपानी, ग्रामिण कृषि सडक विस्तार तथा स्तरोननतीका, ग्रामिण विद्युतीकरण, आधारभूत विद्यालय तथा उच्च शिक्षाको व्यवस्था, स्वास्थ्यचौकीमा एक्सरे, ल्याब तथा इमरजेन्सी सेवा तथा भिडियो एक्सरे सेवालाई समेत मध्येनजर गरेर विनियोजन भएको छ। यी सवालहरूले पक्कै पनि वडाका जनताले नगरपालिका पश्चात् अनुभव गर्न सक्ने गरी थालिएको विकास कार्य हो।

अहिले नगरपालिकाको योजना कार्यान्वयन कसरी भइरहेको छ?

- हो, तपाइले भन्नुभए जस्तै बजेट विनियोजन पश्चात् हामी अहिले कार्यान्वयनकै पक्षमा रहेका छौं। अहिले हामी योजनाहरूको इस्टिमेटको चरणमा रहेका छौं। यसपछि क्रमशः हामी उपभोक्ता समिति गठनको क्रममा जाने छौं। उपभोक्ता समिति गठनको क्रममा हामी उपभोक्ताहरूलाई वडामा संचालन हुने योजनाको विषयमा राम्रोसंग बुझाउँछौं, जसले गर्दा योजनाहरूमा जनश्रमदान जुट्न मद्दत पुगास। वडामा श्रमदान नजुर्ने खालका योजनाहरू पनि भए भने मात्र त्यस्ता योजनाहरूको हामी टेण्डर आव्हान गर्नेछ। त्यसपछि योजना सम्पूर्णौता र चौथो चरणमा नियमित योजनाको अनुगमनमा सिंगो वडा समितिमा लागि पर्नेछ। इस्टिमेट अनुसार काम भए नभएको राम्रोसंग प्राविधिकै उपस्थितीमा अनुगमन पश्चात् मात्र हामी भुक्तानीका लागि सिफारिस गर्नेछ। गुणस्तरीय काम नभए हामी भुक्तानीको लागि सिफारिस नै गर्दैनौ यो मेरो प्रतिवेद्धता हो।

वडाका कुनै गाउँमा पुग्दा फलफूल, कुनैमा तरकारी, कुनैमा पुग्दा पशुपालनको गाउँलगायतको पहिचान सहितको वडा बनाउने छु। कतिपय गाउँलाई होमस्टेको गाउँमको रूपमा विकास गर्न योजनालाई अधि सार्नेछु। ९९ नम्बर वडालाई बालमैत्री वडाको रूपमा विकास गर्न सूचक निर्धारण गरी त्यही सूचकको आधारमा बजेट विनियोजनलाई आगामि वर्षबाट निरन्तरता दिनेछु। वडाका प्रत्येक विद्यालयमा बालमैत्री कक्षा, गार्डेन, सबै घरमा चर्पी प्रयोगका लागि सामाजिक अभियान संचालन गर्नेछु। फोहोर त्यवस्थापनलाई घरघरबाटै शुरुवात गर्नु। पूर्ण सरसफाईयुक्त वडा घोषणा गर्नको लागि कार्यक्रम बनाई कार्यान्वयन गर्नु। यसर्थ ९९ नम्बर वडालाई नमुना वडाको रूपमा चिनाउँछु।

जनताको हितका लागि तपाईंले अपनाउने नयाँ सवालहरू के हुन्?

- सबैभन्दा ठूलो कुरा त सुशासन कायम गर्ने/गराउन हो। सुशासनलाई जहिल्यै पनि म प्राथमिकतामा राख्ने काम गर्नु। वडा कार्यालयबाट प्रवाह हुने सेवालाई प्रभावकारी रूपमा जनतामा पुऱ्याउनेछु। स्वास्थ्य सेवा तथा सामाजिक सुरक्षा भत्तालाई व्यरिथत गर्नेछु। वडाको हरेक विकास कार्यमा जनताको प्रत्येक सहभागिता गराउने तथा स्वरोजगार मुलक कार्यक्रमहरू संचालन गर्नेछु।

आफ्नो वडालाई कसरी चिनाउनुहोस्त?

- मैले शुरुमा पनि भने, एक गाउँ एक उत्पादनको वडाको रूपमा विकास गर्नेछु। प्रत्येक गाउँमा कुनै न कुनै उत्पादनको लागि प्रख्यात बनाउनेछु। जस्तै कुनै गाउँमा पुग्दा फलफूल, कुनैमा पुग्दा तरकारी, कुनैमा पुग्दा सवालहरूको गाउँलगायतको पहिचान सहितको वडा बनाउने छु। कतिपय गाउँलाई होमस्टेको गाउँमको रूपमा विकास गर्नेछु। मुलाबारी चौरामा थाहा स्मारक बनाउने योजनालाई अधि सार्नेछु। ९९ नम्बर वडालाई बालमैत्री वडाको रूपमा सूचक निर्धारण गरी त्यही सूचकको आधारमा बजेट विनियोजनलाई आगामि वर्षबाट निरन्तरता दिनेछु।

तपाईं वडाबासीहरूलाई के कुरा आव्हान गर्न चाहनुहोस्त?

- वडामा संचालन हुने योजना तपाईं वडाबासीहरूको योजना हो। त्यसैले तपाईंकै सहभागिता, सक्रियता आवश्यक छ। समयको परिपालना गर्निन्सू, तोकिएको समयमा उपभोक्ताहरूले काम सम्पन्न गरिदिन सबै एकजुट हुनुहोस। धुम्रपान, र मध्यपानलाई कसैले पनि प्राथमिकतामा नराखिदिन्सू। चुनावमा कतिपय राजनीतिक सवालहरू उठे होलान्, त्यसलाई त्यागी अब सबै वडाबासी नमुना वडा निर्माणको महाअभियान जुटिदिन्सू।

अन्तमा?

- थाहानगर हामी सबैको साभा घर हो। यसलाई कसरी फलाउने फुलाउने भन्ने जिम्मेवारी हामी सबैको हो। हामी जो जसको जिम्मेवारी जे जे छ इमान्दारिताका साथ लाग्न अनुरोध गर्दछु। थाहानगरमा निर्माणमा सबै जुटौ, विकास भएपछि त्यसमै सबैले गर्व गर्न। तसर्थ हरेक मेरो वडा सहित नगरपालिकाको हरेक विकास कार्यमा प्रत्येक वा अप्रत्येक रूपमा सहयोग गर्न नगर तथा वडाबासी, यहाँ क्रियाशील संघ संस्था, पत्रकार, कर्मचारी तथा सरोकारवालालाई धन्यवाद।